

האדמו"ר מפיסצנה בפתח ספרו "חובת התלמידים" מברר יסוד גדול בענייני חינוך ומבהיר כי חינוך הוא מלשון התחלה של משהו שאדם מתערב בו בכדי לבצע בו תהליך של הוצאת ייעודו מן הכוח אל הפועל. הוא מדייק שיסוד זה נכון הן ביחס לחפצים או מבנים (כחונכת הבית, חנוכת המזבח) והן ביחס לבני אדם, ואז בהתייחסותו לשאלה מהו ה"מפתח" של אומנות חינוך זו הוא כותב: "...אבל המחנך שרוצה לגלות את נשמת התלמיד הטמונה והגנוזה בו, לגדלה ולהבעירה... מוכרח הוא להרכין את עצמו אל התלמיד המתחנך על ידו, ולחדור אל תוך קטנותו ונמיכותו, עד אשר יגיע אל ניצוץ נשמתו הגנוזה אף נעלמה, להוציאה, להצמיחה ולגדלה" (עמ' ט).

ניתן לראות בדברי בעל "חובת בתלמידים" הרחבה לדברים הקודמים. ברכת יעקב לנכדיו, לאור האמור, אינה רק בגדר "אנקדוטה" היסטורית/ מקראית חד פעמית, אלא הדרכה עמוקה לכל הדורות. במובן נרחב כל אב וכל מחנך חפץ "לברך" את בניו וחניכיו, היינו ליצור עימם קשר של משמעות, להמשיך דרכם את המסורת שאף הוא חוליה בשרשרת דורות שלה. כל אב כמהה להצליח בחינוך, מהמובן הפשוט של גידול ילדים, הטמעת אורחות חיים, מיומנויות, כישורים, משמעת ודפוסים ראויים, ועד לרבדים עמוקים יותר של חינוך במובן של סיוע והכוונה נכונה בהצמחתם אל ייעודם, כבני אנוש וכשתילים בכרם ישראל. אך איך עושים זאת? מהו סוד הברכה? אומר לנו האדמו"ר מפסצנה שהכול תלוי ביכולת "להרכין" את עצמנו. הרכנה זו, כפי שהוא מברר בהמשך, קשורה בכך שהמחנך מכיר בכך ש"השתילים הקטנים" שלפניו הם בעצם גדולים שרק נסיבתית מתגלים עדיין בקטנותם..., אך באמת, בפוטנציאל ... הם "עצים" בגן ה' .

זוהי "הנחת עבודה" פנימית שעל כל הורה ומחנך לסגל לעצמו והיא המפתח לפיתוח היכולת "להרכין" את עצמי אל הנער. בשביל היכולת להתבונן כך על המציאות נדרשים אנו לפתח יכולת הכלה גבוה, פנימית יותר, אשר רואה לא רק את החזות החיצונית אלא את תהליכי הנפש, ולעיתים את חיבוטי הנפש, של בנינו. פיתוח יכולת של "הרכנה" כזו מצידנו, עם החיבור המשותף אל הברכיים, יצירת האינטימיות הראויה והמסר שכולנו מכופפים ויונקים ממקור עליון יותר, ורק ממשיכים את הצמיחה והגידול העצמאיים מכוח "אשר נתן לנו אלוקים בזה", הם מפתחות- חינוך נצחיים שסימן לנו יעקב- ישראל בברכת ימים שהיו, אל ימים שהינם ושיבואו.

ירון תאנה חבר קבוץ מירב, משמש כראש מחלקת ההדרכה של ארגון מעגלים ומעביר סדנאות ו"מסעות קולנועיים" במגוון רחב של תחומים.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של תנועת הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039